

LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖ

NUTARIMAS

DĖL ĮGALIOJIMŲ SUTEIKIMO ĮGYVENDINANT LIETUVOS RESPUBLIKOS SAUGOMŲ TERITORIJŲ ĮSTATYMĄ

2017 m. liepos 12 d. Nr. 597
Vilnius

Vadovaudamasi Lietuvos Respublikos saugomų teritorijų įstatymo 2 straipsnio 46 dalimi, 7 straipsnio 5 dalimi, 10 straipsnio 5 dalimi, 11 straipsnio 2 dalimi, 15 straipsniu, 16 straipsnio 4 dalimi, 17 straipsnio 2 dalimi, 20 straipsnio 2 ir 4 dalimis, 22 straipsnio 3 dalimi, 23 straipsnio 1, 2, 3, 4, 6, 9 ir 11 dalimis, 24 straipsnio 1 dalimi, 24¹ straipsnio 3–7 ir 11 dalimis, 26 straipsniu, 27 straipsnio 3 dalies 2 punktu ir 9 dalimi, 28 straipsnio 2 dalies 4 punktu, 3, 4 ir 9 dalimis, 29 straipsnio 4 dalimi, 30 straipsnio 2, 6 ir 7 dalimis, 32 straipsnio 10 dalimi, 33 straipsnio 2 dalimi ir 34 straipsniu, Lietuvos Respublikos Vyriausybė n u t a r i a:

Preambulės pakeitimai:

Nr. [710](#), 2019-07-03, paskelbta TAR 2019-07-15, i. k. 2019-11641

Nr. [1201](#), 2019-11-27, paskelbta TAR 2019-12-04, i. k. 2019-19528

1. Įgalinti Lietuvos Respublikos aplinkos ministeriją:

1.1. patvirtinti gamtos paveldo objektų nuostatus; biosferos poligonų nuostatus; atkuriamųjų ir genetinių sklypų nuostatus; gamtinio karkaso nuostatus; nuostolių, padarytų saugomoms teritorijoms (išskyrus kultūros paveldo objektus, valstybinius kultūrinius rezervatus (rezervatus-muziejus), valstybinius kultūrinius draustinius, istorinius nacionalinius parkus ir kitas saugomų teritorijų dalis, įrašytas į Kultūros vertybių registrą kaip kultūros paveldo vietovės), nustatymo metodiką; paviršinių vandens telkinių tvarkymo reikalavimų aprašą;

1.2. teikti projektus Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimų dėl valstybinių rezervatų, biosferos rezervatų, valstybinių parkų įsteigimo, planavimo schemų (ribų ir tvarkymo planų) patvirtinimo; teikti projektus Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimų dėl rezervatinių apyubių įsteigimo, valstybinių draustinių įsteigimo, jų ribų bei rūšies nustatymo ir keitimo, valstybinių draustinių sąrašo tikslinimo, rezervatinių apyubių ir valstybinių draustinių ribų planų patvirtinimo, keitimo; teikti projektus Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimų dėl vertingiausių gamtos paveldo objektų skelbimo gamtos paminklais; teikti pasiūlymus tarptautinėse sutartyse numatytiems subjektams saugomas teritorijas arba jų dalis (išskyrus kultūrinius draustinius, kultūrinius rezervatus (rezervatus-muziejus), istorinius nacionalinius ir istorinius regioninius parkus) įrašyti į tarptautinės svarbos saugomų teritorijų sąrašus, jeigu tarptautinėse sutartyse nenustatyta kitaip; teikti Lietuvos Respublikos Vyriausybei nustatyti laikinus gamtos paveldo teritorinių kompleksų ir objektų (vertybių), kuriems gresia išnykimas, sunaikinimas arba vertės praradimas, apsaugos reikalavimus, taikomus, kol bus išspręstas saugomos teritorijos įsteigimo ar gamtos paveldo objekto paskelbimo saugomu objektu klausimas;

1.3. skelbti saugomais gamtos paveldo objektus ir tvirtinti jų schemas;

1.4. steigti biosferos poligonus, atkuriamuosius ir genetinius sklypus, nustatyti ir keisti šių saugomų teritorijų ribas, tvirtinti šių saugomų teritorijų ribų planus, pagal kompetenciją nustatyti ekologinės apsaugos zonas ir jų ribas;

1.5. nustatyti paviršinių vandens telkinių apsaugos zonų ir pakrančių apsaugos juostų nustatymo tvarką; tvarką, pagal kurią savivaldybių institucijos, nevyriausybinės organizacijos, fiziniai ir juridiniai asmenys gali inicijuoti rezervatų, valstybinių parkų, draustinių, biosferos stebėsenos (monitoringo) teritorijų, atkuriamųjų ir genetinių sklypų įsteigimą arba jų ribų pakeitimą, gamtos paveldo objektų paskelbimą saugomais; saugomų teritorijų (išskyrus kultūrinius rezervatus (rezervatus-muziejus), kultūrinius draustinius, istorinius valstybinius parkus) steigimo kriterijus; sausumos motorinių transporto priemonių ir plaukiojimo priemonių naudojimo ir judėjimo, medžioklės, žvejybos, grybų, augalų ir jų dalių rinkimo, saugomų objektų naudojimo ir lankymo valstybiniuose parkuose, valstybiniuose draustiniuose, biosferos rezervatuose, biosferos poligonuose, valstybinių gamtinių rezervatų buferinės apsaugos zonose ir tinklo „Natura 2000“ teritorijose draudimus ir ribojimus; valstybinio parko žemės ūkio funkcinio prioriteto zonoje smėlio ar žvyro mažojo karjero, skirto žemės savininko ar naudotojo žemės sklype esančių naudingųjų iškasenų naudojimui savo ūkio reikmėms, įrengimo tvarką; nesudėtingų paplūdimio statinių, leidžiamų statyti paviršinio vandens telkinio pakrantės apsaugos juostoje, sąrašą; informacinio ženklo, žyminčio privačią žemės nuosavybę paviršinio vandens telkinio pakrantės apsaugos juostoje, rekomenduojamą formą;

1.6. tvirtinti gamtinių ir kompleksinių draustinių tvarkymo planus;

1.7. organizuoti su saugomomis teritorijomis, išskyrus kultūrinius draustinius, kultūrinius rezervatus (rezervatus-muziejus), istorinius nacionalinius parkus, susijusį tarptautinį bendradarbiavimą;

1.8. atlikti šiuos Europos ekologinio tinklo „Natura 2000“ sudarymo ir jo teritorijų apsaugos veiksmus:

1.8.1. patvirtinti Europos Bendrijos svarbos natūralių buveinių tipų, kurių apsaugai būtina nustatyti saugomas teritorijas, sąrašą; vietovių, kuriose nustatomos paukščių ar buveinių apsaugai svarbios teritorijos, atrankos kriterijus; vietovių, atitinkančių buveinių apsaugai svarbių teritorijų atrankos kriterijus, sąrašą ir teikti jį svarstyti Europos Komisijai, prireikus siūlyti šį sąrašą keisti arba siūlyti panaikinti buveinių apsaugai svarbią teritoriją, konsultuotis su Europos Komisija dėl į jį įrašytinų vietovių; kompensacinių priemonių bendram Europos ekologinio tinklo „Natura 2000“ vientisumui išsaugoti taikymo ir informacijos apie patvirtintas kompensacines priemones teikimo Europos Komisijai ir kreipimosi į Europos Komisiją dėl jos nuomonės tvarkos aprašą;

1.8.2. organizuoti mokslinius tyrimus atrinkti vietovėms, atitinkančioms buveinių apsaugai svarbių teritorijų atrankos kriterijus;

1.8.3. nustatyti buveinių ir paukščių apsaugai svarbias teritorijas;

1.8.4. tvirtinti vietovių, atitinkančių buveinių ir paukščių apsaugai svarbių teritorijų atrankos kriterijus, gamtotvarkos planus (istoriniuose nacionaliniuose parkuose, kultūriniuose rezervatuose (rezervatuose-muziejuose) ir draustiniuose, kultūros paveldo objektuose esančių teritorijų – suderinus su Lietuvos Respublikos kultūros ministerija);

1.8.5. informuoti Europos Komisiją apie nustatytas paukščių apsaugai svarbias teritorijas.

2. Įgalinti Valstybinę saugomų teritorijų tarnybą prie Aplinkos ministerijos:

2.1. nustatyti gamtos paveldo objektų schemų rengimo tvarką; saugomų teritorijų ar jų dalių (išskyrus valstybinius kultūrinius rezervatus (rezervatus-muziejus), valstybinius kultūrinius draustinius, istorinius nacionalinius parkus), kurių lankymas apmokestinamas platinant lankytojo bilietus, sąrašą, lankytojo bilietų platinimo tvarką ir patvirtinti lankytojo bilietų kainą; saugomų teritorijų žymėjimo vietovėje tvarką – suderinus su Lietuvos Respublikos kultūros ministerija; leidimų plaukioti valstybiniuose parkuose (išskyrus

istorinius nacionalinius parkus), valstybiniuose draustiniuose (išskyrus kultūrinius draustinius), biosferos rezervatuose, biosferos poligonuose, valstybinių gamtinių rezervatų buferinės apsaugos zonose ir Europos ekologinio tinklo „Natura 2000“ teritorijose plaukiojimo priemonėmis, įskaitant už mokestį, išdavimo tvarką;

Papunkčio pakeitimai:

Nr. [1201](#), 2019-11-27, paskelbta TAR 2019-12-04, i. k. 2019-19528

2.2. patvirtinti specialias aplinkos tyrimo programas biosferos stebėsenos (monitoringo) teritorijoms;

2.3. teikti saugomų teritorijų ir jų apsaugos zonų (išskyrus kultūros paveldo objektus ir vietas) ribas pažymėti Nekilnojamojo turto kadastro žemėlapiuose ir teritorijų planavimo dokumentuose;

2.4. paduoti teismui ieškinio pareiškimus dėl saugomoms teritorijoms (išskyrus kultūros paveldo objektus, valstybinius kultūrinius rezervatus (rezervatus-muziejus), valstybinius kultūrinius draustinius, istorinius nacionalinius parkus ir kitas saugomų teritorijų dalis, įrašytas į Kultūros vertybių registrą kaip kultūros paveldo vietovės) padarytos žalos atlyginimo.

3. Įgalinti Valstybinę miškų tarnybą patvirtinti genetinių medynų, esančių valstybiniuose ar savivaldybių draustiniuose, valstybinių parkų ar biosferos stebėsenos (monitoringo) teritorijų draustiniuose, sąrašą.

4. Įgalinti Lietuvos Respublikos kultūros ministeriją:

4.1. teikti projektus Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimų dėl valstybinių kultūrinių rezervatų (rezervatų-muziejų), valstybinių kultūrinių draustinių, istorinių nacionalinių parkų įsteigimo, planavimo schemų (ribų ir tvarkymo planų) patvirtinimo ir keitimo; teikti Nekilnojamojo turto registro tvarkytojui įrašyti į šio registro duomenis teisės aktuose ar teritorijų planavimo dokumentuose nustatytus veiklos apribojimus ar kitus reikalavimus, susijusius su kultūriniais rezervatais (rezervatais-muziejais), kultūriniais draustiniais, istoriniais nacionaliniais parkais, jeigu jie nebuvo įrašyti atkuriant nuosavybės teises į žemę, suteikiant ją naudoti, perleidžiant ar parduodant; teikti Lietuvos Respublikos Vyriausybei nustatyti laikinus kultūros paveldo teritorinių kompleksų ir objektų (vertybių), kuriems gresia išnykimas, sunaikinimas arba vertės praradimas, apsaugos reikalavimus, taikomus, kol bus išspręstas saugomos teritorijos įsteigimo ar gamtos paveldo objekto paskelbimo saugomu objektu klausimas;

4.2. organizuoti su kultūriniais rezervatais (rezervatais-muziejais), kultūriniais draustiniais, istoriniais nacionaliniais parkais susijusį tarptautinį bendradarbiavimą;

4.3. nustatyti kultūrinių rezervatų (rezervatų-muziejų) naudojimo ir lankymo tvarką; kultūrinių rezervatų (rezervatų-muziejų), istorinių nacionalinių parkų, kultūrinių draustinių steigimo kriterijus; valstybinių kultūrinių rezervatų (rezervatų-muziejų), valstybinių kultūrinių draustinių, istorinių nacionalinių parkų ar jų dalių, kurių lankymas apmokestinamas platinant lankytojo bilietus, sąrašą, lankytojo bilietų platinimo tvarką ir patvirtinti lankytojo bilietų kainas; nustatyti leidimų plaukioti istoriniuose nacionaliniuose parkuose, valstybiniuose kultūriniuose draustiniuose, įskaitant už mokestį, išdavimo tvarką;

4.4. patvirtinti nuostolių, padarytų kultūros paveldo objektams, valstybiniais kultūriniais rezervatais (rezervatais-muziejais), valstybiniais kultūriniais draustiniais, istoriniais nacionaliniais parkais ir kitų saugomų teritorijų dalims, įrašytoms į Kultūros vertybių registrą kaip kultūros paveldo vietovės, nustatymo metodiką;

4.5. tvirtinti kultūrinių draustinių tvarkymo planus;

4.6. paduoti teismui ieškinio pareiškimus dėl valstybiniais kultūriniais rezervatais (rezervatais-muziejais), valstybiniais kultūriniais draustiniais ir istoriniais nacionaliniais parkais padarytos žalos atlyginimo;

4.7. vykdyti valstybinių kultūrinių rezervatų (rezervatų-muziejų) ir istorinių nacionalinių parkų direktyvą veiklos užtikrinant nustatyto apsaugos ir naudojimo režimo laikymąsi, saugomų teritorijų planavimo dokumentų įgyvendinimo kontrolę;

4.8. rengti saugomų teritorijų strateginio planavimo dokumentus, susijusius su kultūros paveldo objektais ir vietovėmis, valstybiniais kultūriniais rezervatais (rezervatais-muziejais), valstybiniais kultūriniais draustiniais ir istoriniais nacionaliniais parkais.

5. Įgalinti Lietuvos Respublikos aplinkos ministeriją ir Lietuvos Respublikos kultūros ministeriją kartu:

5.1. nustatyti saugomų teritorijų strateginio planavimo dokumentų: gamtotvarkos planų, tikslinių programų, veiksmų planų, rengimo tvarką; valstybinio parko ar biosferos rezervato jungtinės tarybos sudarymo tvarką ir patvirtinti jos veiklos aprašą;

Papunkčio pakeitimai:

Nr. [1201](#), 2019-11-27, paskelbta TAR 2019-12-04, i. k. 2019-19528

5.2. Neteko galios nuo 2021-07-06

Papunkčio naikinimas:

Nr. [523](#), 2021-07-01, paskelbta TAR 2021-07-05, i. k. 2021-15333

5.3. patvirtinti Saugomų teritorijų specialiųjų planų rengimo taisykles.

Papildyta papunkčiu:

Nr. [710](#), 2019-07-03, paskelbta TAR 2019-07-15, i. k. 2019-11641

6. Įgalinti Kultūros paveldo departamentą prie Kultūros ministerijos teikti kultūros paveldo objektų ir vietovių, jų apsaugos zonų ribas pažymėti Nekilnojamojo turto kadastro žemėlapiuose ir teritorijų planavimo dokumentuose.

7. Pripažinti netekusiu galios Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2002 m. balandžio 10 d. nutarimą Nr. 503 „Dėl įgaliojimų suteikimo įgyvendinant Lietuvos Respublikos saugomų teritorijų įstatymą“ su visais pakeitimais ir papildymais.

Finansų ministras, pavaduojantis
Ministrą Pirmininką

Vilius Šapoka

Žemės ūkio ministras, pavaduojantis
aplinkos ministrą

Bronius Markauskas

Pakeitimai:

1.

Lietuvos Respublikos Vyriausybė, Nutarimas

Nr. [710](#), 2019-07-03, paskelbta TAR 2019-07-15, i. k. 2019-11641

Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2017 m. liepos 12 d. nutarimo Nr. 597 „Dėl įgaliojimų suteikimo įgyvendinant Lietuvos Respublikos saugomų teritorijų įstatymą“ pakeitimo

2.

Lietuvos Respublikos Vyriausybė, Nutarimas

Nr. [1201](#), 2019-11-27, paskelbta TAR 2019-12-04, i. k. 2019-19528

Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2017 m. liepos 12 d. nutarimo Nr. 597 „Dėl įgaliojimų suteikimo įgyvendinant Lietuvos Respublikos saugomų teritorijų įstatymą“ pakeitimo

3.

Lietuvos Respublikos Vyriausybė, Nutarimas

Nr. [523](#), 2021-07-01, paskelbta TAR 2021-07-05, i. k. 2021-15333

Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2017 m. liepos 12 d. nutarimo Nr. 597 „Dėl įgaliojimų suteikimo įgyvendinant Lietuvos Respublikos saugomų teritorijų įstatymą“ pakeitimo